

teljesíthesse és esetleg kamatot kellene fizetnie, amit az ő adója meg nem térít. Ez a perköltségre is áll, mert vagy a hitelező az ügyvédjével szemben őt terhelő ügyvédi munkadíj tartozását kiegyenlíti és akkor a félnek van kamatvesztesége, vagy az ügyvéd a Ppé. 18. §-a alapján kezéhez fizetendő költséget nem kapja meg kellő időben saját felétől sem és akkor a késedelmes ellenfél minden kamattfizetési szankció nélkül késedelmesen fizethet és az ügyvédet károsítja meg.

Ifj. dr. Szigeti László.

Magánjogi törvénykönyvünk javaslatának 977. §-ához. Az 1913. évi javaslat 1709. §. első bekezdésének 3. pontja és az 1852. §. első bekezdése „illetéktelen befolyásolásról” szólnak, de nem mondják meg, hogy mit értenek illetéktelen befolyásolás alatt, hanem csak utalnak a javaslat 782. §-ára. A 782. §-ban azonban illetéktelen befolyásolásról nem esik szó expressis verbis, hanem csak az indokolásból (p. 30.) tudjuk meg azt, hogy illetéktelen befolyásolás alatt a javaslat az angol „undue influence”, a bizalommal való visszaélés eseteit érti, midőn valaki mást a nála elfoglalt bizalmi állásának felhasználásával szándékosan reá bír, hogy vele oly szerződést kössön, amelyből ő vagy harmadik személy a másíknak jelentékeny kárával igazolatlan vagyoni előnyt szerez.

A képviselőházi bizottság 751. §-ának második bekezdése, az 1716. §. első bekezdésének 3. pontja és az 1852. §-nak első bekezdése elejti az illetéktelen befolyásolás terminus technicusát, az 1928. évi javaslat pedig helyette a „tiszteességtelen befolyásolás” megjelölését használja (1716. §. 1. bekezdés, 1953. §. 2. bek. 3. pont és 2069. §. 2. bek. 2. pont). Az illetéktelen befolyásolás és a tisztességtelen befolyásolás azonos fogalmak, amely fogalmat már a régi magyar jog is ismert (az 1715. XVII. t.-c. 3. §-ában említett „dolosa circumventio” az, mely megfelel az illetéktelen vagy tisztességtelen befolyásolás fogalmának), amint ezt dr. Králik Lajos „Illetlen befolyás” című szép értekezésében kimutatta (Magyar Jogászegyleti Értekezések 183. XXI. kötet, 3. füzet, 1901.).

Nagy megaláztatással kell megállapítanunk, hogy az 1913. és 1928. évi javaslatok helyesen restituálták a régi magyar jogot, azon, a mai kor socialis követelményének megfelelő álláspontot honorálva, hogy a magánjog feladata az is, hogy megvédje az emberek nem épen kis részét, mely sem nem oly okos, testileg, lelkileg nem oly erős, hogy érdekeit meg tudná védeni egy rávashab, nagyobb ügyességű intelligencia ellenében és hogy jogügyleteit érdekeinek megfelelően tudná intézni. Fájdalom, sok a gyarló eszű az emberek között; az ok nélkül bizalmaskodó, a könnyelmű, a hirtelen elhatározású. És ezenkívül a betegség, még inkább a kor előrehaladása, a dementia senilis testileg-lelkileg nyomorékká teszük az embereket, akikkel egy-egy nagyobb intelligencia minden dolus vagy fenyegetés nélkül mindent meg tud tenni. Rendszerint minden megtevesztés, fenyegetés nélkül zsároltatnak meg az áldozatok, kik vak bizalommal voltak. Mind-

ezen esetekben sem a római jogi értelemben vett megtévesztés, sem fenyegetés nem forog fenn, avagy bizonyítani nem lehet. Azt, hogy aki előnyt szerzett, körülötte volt mindig az áldozatnak, hogy távol tartott tőle szakszerű tanácsadót, rokonokat, avagy azt, hogy bizalommal volt az áldozat, azt ugyan lehet. Amde ezek a körülmények még a római uralkodó tan szerint, de még inkább a hazai gyakorlat szerint, elégtelenek a megtévesztés vagy fenyegetés igazolására, és igaz is, hogy csak az *életismeret* világánál kapják meg igazi értelmöket, amit pedig figyelembe nem vesznek (Králik, l. c. p. 4—5.).

Mindenképen tehát csak helyeselni lehet, hogy az 1928. évi javaslat egyezően az 1913. évi javaslattal, az említett körülményeket igenis figyelembe veszi. Ezzel pedig, mint már fent említettük, nem reformot statuál, hanem csak visszatér a már régi jogunkban ismeretes tisztességtelen befolyásolás fogalmához. De mivel ezen fogalom bírói gyakorlatunkból az idők folyamán teljesen in desuetudinem abíit, kívánatos volna, hogy a törvényhozó direktívát adjon a bíróságnak arra nézve, hogy mit kell a tisztességtelen befolyásolás alatt értenie. E célból az 1928. évi javaslat 977. §-ának második bekezdésében ezen szavak: „vagy a nála elfoglalt bizalmi állását” kihagyandók volnának, a második bekezdés után pedig következő harmadik bekezdést kellene felvenni:

„Semmis a szerződés akkor is, ha a megegyezés tisztességtelen befolyásolás által lett előidézve.

Tisztességtelen befolyásolás forog fenn:

1. ha egy személy, akiben más személy megbízik vagy aki felette valóságos vagy látható befolyást gyakorol, e bizalmat vagy tekintélyt arra használja, hogy a másiktól előnyöket eszközöljön ki, melyeket ezen bizalom és tekintély nélkül ki nem eszközölhetett volna;

2. ha egy személlyel, akinek értelme aggkor, lelki vagy testi betegség által meg van gyengülve, úgy bánnak, hogy beleegyezését adja olyasmíhez, amihez ezen bánásmód nélkül nem járult volna, noha ez a bánásmód nem emelkedik a kényszerig.”

Az utolsóelőtti, most már negyedik bekezdés elejét így kellene szövegezni: „Az 1., 2. és 3. bekezdés eseteiben”, az 1716., 1953. és 2069. §§-okban pedig a „tisztességtelen befolyásolással” szavak után zárjelben utlni kellene a 977. §-ra.

Dr. Schwartz Izidor.

Nem vagyoni kártérítési igények halmazata. Egy vidéki városban egy meggyilkolt ember holttestét találják meg és bizonyos gyanúokok alapján a gyilkossággal egy ottani ékszerészegédet gyanúsítanak. A napilapok megírják az esetet és közlik, hogy a gyilkossággal kit gyanúsítanak. A hatóság körözi a gyanúsítottat, letartóztatják, mire a napilapok erről azzal adnak hírt, hogy a gyanúsított beismerte a gyilkosságot, egyúttal közlik a fényképét is. Néhány nap mulva kiderül, hogy a gyanúsított ártatlan, semmi köze a gyilkossághoz, nem is volt a bűncselekmény elkövetése napján a városban és sohasem ismerte be a gyilkosságot.